

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Карабін Оксана Йосифівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
karabin@tnpu.edu.ua

Калаур Світлана Миколаївна

доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи,
спеціальної освіти і менеджменту соціокультурної діяльності,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
kalaur@tnpu.edu.ua

Формування професійної компетентності педагога в освітньому просторі є багатокомпонентним завданням, яке розкриває єдність теоретико-практичної професійної готовності до педагогічної діяльності, упровадження цифрових рішень в навчально-виховний процес, задіяння цифровізації педагогічних досліджень та індивідуальної освітньої траєкторії.

Компетентнісна парадигма в сучасній освіті виступає викликом, потребою інформаційного суспільства у професійно-компетентнісних педагогах. Педагогічна компетентність сучасного педагога є результатом творчої професійної діяльності з інтегрованим особистісним показником фахової діяльності і є неодмінною умовою й обов'язковою складовою його професіоналізму. Сам процес формування професійної компетентності педагога в умовах діджиталізації системи освіти охоплює постійне фахове удосконалення педагогічних працівників, постійну модернізацію знань й умінь, удосконалення практичних умінь та особистого освітянського досвіду, задіяння цифрових технологій у безперервній та інноваційній діяльності освітянина.

Сучасна динамічна система освіти потребує зміни пріоритетів у теоретичному, практичному та методичному удосконаленні педагогів. Професійна компетентність освітянина об'єктивно набуває все більшої актуальності завдяки постійному розширенню соціального досвіду, сфери освітніх послуг, впровадженню цифрових технологій, зростаючому рівню сучасного соціуму. Саме тому, важливим стає залучення кожного педагогічного працівника до активного освітньо-пізнавального процесу, що передбачає усвідомлення того, де?, як?, яким чином?, з якою метою? і коли? ним можуть бути використані компетенції в навчально-виховному процесі на основі андрагогічного підходу. Який у своїй сутності передбачає взаємодію тих хто навчає і кого навчають на всіх етапах освітнього процесу з врахуванням психологічних особливостей індивідів, професійного досвіду та рівня розвитку професійних компетенцій педагога. Задіяння такого підходу в освітньому процесі дозволяє кожному фахівцеві:

– окреслювати власну освітню траєкторію, як головну роль у особистій освітній діяльності;

– сприяти саморозвитку педагога з врахуванням індивідуально-освітніх особливостей та формувати власні позиції щодо фахового самовдосконалення, самоаналізу, самооцінки й відповідати освітнім потребам сьогодення;

– впроваджувати діалогічну взаємодію, як спільну діяльність тих, кого навчають з тими, хто навчає та створенням сприятливих умов для самостійного і усвідомленого навчання з активізацією фахово-особистісного розвитку й надбанням індивідуального, творчого, особистісного удосконалення.

Важливою умовою формування професійної компетентності педагога засобами цифрових технологій є проєктування освітнього процесу на основі:

– удосконалення інформаційно-освітнього середовища, методичного середовища з доступом педагогів до інформаційно-освітніх ресурсів, колективних форм методичної роботи, групових інноваційних об'єднань;

– оновлення методів, форм і засобів освітнього процесу, в контексті нової української школи, для удосконалення педагогічної майстерності та самореалізації педагога;

– спрямованість фахової діяльності на обізнаність передових методик з педагогіки й психології та інновацій з комп'ютерних наук для продуктивної професійної діяльності;

– впровадження діяльнісного підходу з використанням цифрових технологій (онлайн тренінги, вебквести, онлайн завдання, онлайн вікторини, онлайн диспути тощо);

– упровадження педагогічної рефлексії відповідно до вимог інформаційного суспільства, цифрових орієнтацій освітнього середовища, вимог педагогічної етики закладів освіти;

– формування гнучкої системи безперервної освіти педагога.

Таким чином, формування професійної компетентності педагогічних працівників є цілісним процесом особистісного і професійного зростання, що відбувається за індивідуальною траєкторією та залежить у великій мірі від особистих якостей педагога, свідомої орієнтації на професійне зростання, ефективної професійної діяльності на майбутню освітню діяльність, готовності до продуктивної діяльності, знаходження ефективних шляхів збагачення професійної і загальної культури особистості педагога, здатності до розвитку та самореалізації особистості педагога.

Список використаних джерел

1. Буренко В. М. Андрагогічний підхід допрофесійної перепідготовки вчителя гуманітарного профілю: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 – Теорія і методика професійної освіти. К., 2005. 21 с.

2. Овчарук О. Компетентності як ключ до оновлення змісту освіти. *Стратегія реформування освіти в Україні: Рекомендації з освітньої політики*. К.: КІС. 2003. 96 с.

3. The Use of a Synthesis Approach to Develop a Model for Training Teachers' Competencies in Distance Teaching / O. Samoylenko, O. Romanyshyna // *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*. Venezuela, 2021. Vol. 20. No. 7. P. 308-327.